

CATALUNYA SOCIAL

Òrgan d'ACCIO SOCIAL POPULAR

Any XIV. Núm. 736

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

9 novembre 1935

**PUBLICACIÓ
SETMANAL**

**Redacció i Administració
Carrer del Pi, 12, primer**

**Telèfon 21160
BARCELONA**

Els cabals dels pobres

A la nostra terra es porta a cap una lluita contra la mendicitat a la via pública. La civilització moderna, frèvola i impressionable, es veu que no pot resistir l'espectacle dels mutilats que demanen almoïna o dels famolencs que es mostren al carrer amb tot l'horror de les seves nafres i misèries. Es diu que això no es conjumina bé amb l'espectacle enlluernador dels aparadors plens de riquesa, amb els carrers brillants de llum, amb les desfilades de gent elegantment abillada i luxosa. Però és també molt cert que la supressió de la mendicitat pública allunya dels ulls de molts — que no el troben d'altra manera — el record de tanta gent que sofreix i de tantes boques infantívoles que no tenen pa i de tendres cossos que es depauperen gràcies a la manca del més elemental per a la vida. I si estèticament hi surten guanyant les nostres urbs amb la supressió de la caritat pública, ¿volem dir que no hi surten perdent els seus habitants amb la supressió de la impressió directa que en ells produeix el dolor aliè, el dolor de tants germans que el sofreixen?

En aquestes pàgines s'ha dit el que convenia respecte d'aquesta qüestió tan debatuda. Però és ben cert que els pobres han desaparegut dels nostres carrers i que els nostres ulls han deixat de contemplar l'espectacle de dolor d'aquest rosari tràgic de mutilats, de famolencs, de vídues i orfes, de misèries de tota mena. S'ha dit que en tot això hi havia molta part d'indústria i d'explotació del proïsme, i tots semblen resignats a la seva supressió.

Però, ¿i aquell pressupost que cada ciutadà feia per als pobres? ¿I aquells cèntims que es donaven al vianant que allargava la mà en senyal de demanar almoïna, ¿on han anat a parar? Perquè entre molts milers de ciutadans dels pobles i viles de Ca-

talunya és ben cert que repartien en almoïna molts milers de duros al cap de l'any. I aquests diners, ¿on han anat a parar avui?

Tenim la seguretat absoluta que molt d'aquest diner avui resta a la butxaca del ciutadà benestant i no arriba en cap forma a la mà dels pobres, com hi arribava amb la caritat pública. I això no és just. I cal que es rectifiqui aquesta conducta per part de tots aquells que feien almoïna i ara, allunyada l'ocasió de practicar-la, queden amb els cabals a les seves arques, sense que arribin als desvalguts que abans els percebien.

L'Administració no ho pot fer tot; i si dona passos com aquest de la supressió de la mendicitat només ho pot fer amb la seguretat que aquests mateixos pobres (suprimits els casos de negoci, que són els menys) siguin atesos per la beneficència. ¿I no hem pensat tots plegats que cal atendre també aquesta beneficència amb els mateixos cabals que abans sortien, encara que fos en petites partides, de la nostra butxaca?

A més, a nosaltres, com a catòlics, ens arriba el deure estricte de la caritat. I si aquesta no pot ésser exercitada directament a la mà del pobre, que ho sigui en altra forma per alleugerir la misèria i practicar el deure per la nostra banda. Institucions de beneficència, públiques i privades, es moren d'inanició i manca de mitjans econòmics i viuen amb tota mena de dificultats. I tu, lector catòlic, ¿ja t'has procurat el mitjà per tal que la teva almoïna d'altres dies vagi ara a parar a institucions solvents que l'apliquin a la mateixa finalitat a què tu l'aplicaves quan la podies posar, avui i demà i cada dia, a la mà del pobre que te la demanava en nom de Déu?

L'honestedat dels costums públics

PER R. RUCABADO

Després de demanar a Santa Maria de Montserrat que alçanci el do de la fe, primera virtut que el poble cristià necessita, pregava el gran bisbe Torras i Bages que la Mare castíssima alçanci el bé que ve immediatament després de la fe en la categoria de les urgents necessitats socials: l'honestedat dels costums públics. Sense aquesta és impossible que la fe s'aguanti. Sense honestedat no es poden sostenir els altres béns col·lectius de què hom té fretura; no hi ha ni amor ni caritat ni concòrdia social ni dignitat ni pau. Aquesta valoració preeminent de l'honestedat al front de la cosa pública, regint i informant tota la vida col·lectiva, és una de les directives del pensament del gran bisbe i dels seguidors de la seva escola. En altres termes ho hem propagat sempre, en la nostra actitud constant defensora de la sobirania de la moral, trepitjada la qual no és possible que floreixin la pau, l'ordre, la justícia, ni la prosperitat, això a més de les grans i decisives pèrdues per a l'esperit quan la moral és derrotada. Fa dies que venim estampant una fórmula: sense austeritat no hi ha ordre social, i encara avui precisàrem més, tota vegada que *austeritat* és una paraula desacreditada pels mateixos revolucionaris que han creat el mite buit, fals, hipòcrita, de l'austeritat cívica o esquerrana, mite que cal esvair perquè sota la capa austera s'encobreix l'orgia de pensament i la voluptat de l'orgull, i de vegades altres voluptats. Mireu quina estàtua ben significativa remata l'obelisc del *gran auster*, d'en Pi i Margall, i tindreu retratada amb tota la carnadura la que els ironistes ja anomenen *Miss Austeritat*.

Vull dir que sense honestedat, sense virtut, sense moralitat cristiana, no hi ha ordre social. I de vegades el soroll de la revolta és l'índex, el símptoma que Déu permet per exhalar i denotar la corcadura del cos social, tal com el dolor físic és l'oportú senyal que declara l'existència del mal en l'organisme humà, i ai!, d'aquells mals que hom porta a dins i que treballen d'amagat sense dolor ni molèstia.

El cas Strauss, que ha fet trontollar tota la política espanyola amb gravíssim perill de capgirar-la totalment, i de preparar el retorn de les esquerres amb tot l'allau incandescent que les esquerres desfermaran si tornen, ens ha confirmat en la nostra posició essencialment moralista. Perquè s'ha vist amb transparència, amb claror esclatant, que ara deurem precisament a la corrupció social el retorn al poder, i quin retorn!, dels revolucionaris. No ens hem d'aturar considerant que els polítics traficants de permisos de joc són esquerrans, encara que el partit al qual pertanyen faci actualment de puntal de les dretes. Els polítics aviciats i corromputs del partit que té l'especialitat d'hospitalitzar-los són esquerrans, per bé que actualment d'una esquerra benèvola i moderada, però els qui es preparaven a jugar no son esquerrans, son gent rica, conservadors. La venalitat, la prevaricació era esquerrana, però el delictu, el joc, per definició es conrea en els qui tenen temps i mitjans per a jugar, i aquests, una gran part

almenys, ja sabem prou on i amb qui voten, per desgràcia. La carta d'Strauss és explícita. Més de 3.000 persones van acudir a l'Hotel de Formentor, atrets pel reclam del joc, i el casino de Sant Sebastià es va inaugurar amb l'aplaudiment general i nombrosa i selecta assistència, fins al moment en què l'autoritat posà terme a l'efímer triomf dels explotadors de la ruleta elèctrica. La gent disposada a jugar ja estava mobilitzada. Els clients dels casinos ja estaven a punt, i tothom sap que aquests grans casinos no s'emplenen pas amb revolucionaris, amb anarquistes, socialistes ni comunistes.

Recordeu, recordin els antics amics i lectors de la nostra revista aquella campanya de 1921 a 1923, contra el joc i el pacte amb el joc. No era pas amb les esquerres amb qui havíem de combatre per defensar la dignitat de la caritat cristiana contaminada i envilida amb els diners infames del joc. Aquell tristament cèlebre Comitè d'Obra Benèfica i Social de Barcelona no era pas compost de revolucionaris. Tota l'opinió conservadora d'aquí i de Madrid feia el sord a la veu dels dos petits nuclis que a les dues capitals ens batíem per la causa de la moral, per la causa veritable de l'honestedat dels costums públics.

I ara estàvem abocats al perill que aquelles vergonyes es tornessin a reproduir. Darrera dels casinos de Formentor i de Sant Sebastià haurien seguit tots els altres d'Espanya, i hauríem presenciats altra vegada els espectacles vergonyosos i sinistres del repartiment del botí de la ruleta. Hauríem contemplat les ensorrades i catàstrofes econòmiques i domèstiques que la ruleta produí en aquell negre trienni la crònica del qual es troba registrada en les planes del nostre setmanari. Que no gallegin els partits de dreta: el pecat de joc és un pecat de dreta, com el pecat de violència és pecat d'esquerra; i davant de Déu i de la història no és pas sempre aquest últim el més greu. En la paorosa tolerància pagada de 1921 a 1923 no hi havien partits abstencionistes, tots els partits de dreta que existien llavors (amb l'excepció d'uns petits nuclis) estaven conformes amb l'abominable contuberni, i homes de tots els partits de dreta de llavors participaven en l'administració dels cabals infectes, o en alguna manera l'aprovaven i consentien.

Tres són els enemics de l'ànima individual: món, dimoni i carn. Aquests mateixos són els enemics de l'ànima col·lectiva. El dimoni s'encarna en la revolució; el dimoni inspira les idees i maquinacions de violència, blasfèmia, irreligió, laïcisme, vandalisme, les doctrines i els actes destructors i subversius. La carn i el món es manifesten amb la pornografia, els espectacles, el cinema, les modes, el nudisme, el joc, i tot el florilegi de la corrupció. La carn i el món podreixen la terra del jardí en la qual no podran veure les plantes de virtut. En la terra podrida només hi podrà créixer una brossa seca i espinosa, l'escardot revolucionari voltat de punxes verinoses. L'abundor social dels ressorts de corrupció no pot

fer altra cosa sinó estrangular la virtut i en canvi alimentar i engreixar el serpent revolucionari.

Però ai!, les indústries de la corrupció són les més temptadores, perquè el guany és més fàcil i segur. L'exploració de les passions vils és un negoci encisador, negoci que no atreu precisament els revolucionaris que sedegen sang, sinó molts que no són revolucionaris però que sedegen or. I entre els afamats de sang i els afamats d'or, destrocen i des-sagnen el cos social.

L'altre dia retrèiem la invocació piadosa dictada pel Bisbe Torras per impetrar l'honestedat dels costums públics, a propòsit d'un cas escandalós de negoci a base d'explotar la curiositat malsana envers un dels més negres vicis contemporanis. I tenim motius per saber que l'interessat en el vituperable negoci que alludíem, el d'anunciar un perfum que passeja el nom i diu *que fa els efectes* d'una droga infame usada pels degenerats, és una persona que es té a si mateixa per conservador i decantat als interessos de les dretes.

Ho hem dit cent vegades, la immoralitat de l'època actual revesteix en la major part de les seves branques la característica d'una indústria, està organitzada com a negoci. I per ésser capitalitzada i industrialitzada la immoralitat avui dia és profunda i és indestructible. I moltíssims d'aquests negociants no són pas socialistes, comunistes ni anarquistes. La mentalitat, l'ànima d'aquests negociants és per definició liberal, i res no existeix tan elàstic i tan extens i subtil com el liberalisme, que més que una doctrina és un temperament. El jueu Strauss en la seva preparació del gran negoci del joc, es voltava d'esquerrans moderats i sens dubte de maçons, però en convivència amb la massa dels qui havien de proporcionar el funcionament de la indústria: la gent de casino ric, que en gran part són batejats i van a missa de dotze.

En el llibre recent, documentat amb fets vius, del qual parlarem un dia, *Pistolismo*, del Sr. Bastos Ansart, trovem un episodi, segurament tret del natural com els altres del seu recull testimonial, en forma de novella històrica, que il·lustra la tesi nostra. Els sindicalistes volen fer capitular una important fàbrica barcelonina, els gerents de la qual s'han distingit per la gran energia en no admetre imposicions ni coaccions. L'autoritat de Barcelona compta amb la resistència d'aquella fàbrica per plantar cara als promotors d'una vaga d'aspecte revolucionari. Tot d'una l'empresa forta, enèrgica, autoritària, cedeix i capitula a les exigències absurdes del sindicat. ¿Què ha succeït? Que el fill del gerent, jove de vida gens edificant, sostenia relacions amagades amb una persona de molt compromís; els espies del sindicat que freqüentaven els mateixos llocs de vici, ho descobreixen, i amenacen amb un escàndol que hauria tacat de llot dues famílies encopetades. El preu del *chantage* és el cedir a les pretensions dels anarco-sindicalistes. El pla defensiu del governador se'n va per terra, i els revolucionaris obtenen un triomf esclatant. La manca d'honestedat en la conducta personal, dona forces als revolucionaris, els ensenya el punt vulnerable per on poden atacar, i treu energies als defensors de l'ordre, deixant-los febles i desarmats, sense la força incontestable que dona la virtut.

Sense honestedat no hi ha força moral. No hi ha virtut, — *virtus* vol dir força — no hi ha resistència, no hi ha clarividència, no hi ha heroisme.

Sense virtut no hi ha defensa social possible. Sense resistir a la carn i al món és impossible resistir al dimoni; això és veritat individualment, és veritat socialment.

I mireu quin panorama ofereixen els costums públics avui dia. Mireu la perspectiva, quan tanta energia moral és necessària per a fer front a la terrible abrivada revolucionària, poderosa i violenta més que mai! No cal que insistim a ponderar el terrible agent d'immoralitat que és el cinematògraf, que ha transformat els costums en forma que ni nosaltres mateixos ens en donem compte. Han dit molts observadors que, de fet, el cinematògraf educa el poble, i ja veieu aquest educador en quines mans està: milionaris, financers i banquers sense consciència; actors, actrius i directors sense pudícia ni vergonya. ¿Hem de passar una altra vegada la interminable llista? *Revues*, teatre, balls, modes, nudisme, el monopoli carnal de l'art, banys, platges, naturisme, modes cada dia més estridents, salons de la moda expressament sensuals, concursos de *miss* i reines de bellesa, i tants i tants refinaments de la Immoralitat, veritable sobirana social. Mireu la premsa pornogràfica, poderosa com jamai, amb maquinària perfeccionada i grans tiratges, reina absoluta del quiosc i de la cultura de quiosc i de la moral de quiosc incontrolada; anticoncepcionisme públicament anunciat arreu; triomf de les més negres abominacions literàries i gràfiques; triomf dels vicis subterranis abans ocults, i avui sortint a l'aire; triomf del cinisme periodístic senyalat en els tres setmanaris que donen el to en els nostres aparadors, *Pentalfa*, *Crònica* i *La Linterna*, síntesi aquest últim del periodisme infernal: voluptat i sang; i ara també la novetat del joc que no necessita ruletes ni *straperlos*, que no necessita jueus per a establir-se i obrir botiga arreu, la plaga dels *kennels* i *canòdroms*, alguns doblats amb piscines, per a jugar-hi els rics i arruïnar-s'hi, per a xuclar-hi la sang dels menestrals i els pobres...

És tan grossa i tan negra la tempesta, tan altes les onades, tan terrible la suggestió de l'abisme, tan imperiosos el vertigen, tan espesses les aigües i de tanta empena, que hom necessita i el país necessita, la mà de Déu per mitjà de la Reina dels Cels i Estrella de les mars, per no ofegar-se en el naufragi.

Aquest número ha passat per la censura

Casa Centenària TRULLS

Fundada l'any 1820

Destil·leria de productes vegetals i aromàtics

La Lloci de PLAN-
TES DEL BOSC,
fortifica, conserva i
augmenta el cabell.
Es un producte pura-
ment vegetal i ino-
fensiu.

Despatx central:
RAMBLA D'ESTUDIS, 12
BARCELONA

Una gran enciclopèdia

Fa uns anys que, invitat pel gerent de l'editorial Aschendorf de Münster, tenia l'avinentsa de conèixer en un dinar dos editors de fama universal: Herder de Friburg de Brisgòvia i Pustet de Ratisbona. Com és natural, la conversa, durant el dinar, va girar entorn dels llibres.

És cosa sabuda que les cases Herder i Pustet no són pas dues cases de negoci, són dues institucions de cultura catòlica i social; catòlica per les obres que editen i social per l'organització social modèlica dels obrers que, a centenars, treballen en aquestes editorials.

Seria difícil ressenyar les activitats editorials de les cases Herder i Pustet. D'aquesta última cal fer ressaltar l'activitat litúrgica. Les edicions meravelloses de missals i breviaris, així com una sèrie de llibres de formació litúrgica, han donat renom universal a la casa Pustet.

La casa Herder, en canvi, gran fogar de Cultura eclesiàstica, ha emprès la preparació i publicació d'una sèrie d'obres de més envergadura que no hagi emprès mai cap Acadèmia o institució científica. Sobre dues obres de la més gran envergadura voldriem cridar l'atenció: el "Lexikon für Theologie und Kirche" de Buchberger, la segona edició del qual està en curs de publicació i el "Grosses Herder".

El "Lexikon für Theologie und Kirche" és un diccionari admirable on hi ha en forma d'articles veritables monografies històriques, estudis de Filosofia, petits tractats de Teologia; biografies dels escriptors eclesiàstics i tractats complets d'història de diferents països i diòcesis. La segona edició, en curs de publicació, és una obra auxiliar indispensable a tot sacerdot que vulgui informar-se dels darrers resultats de la investigació en el camp eclesiàstic. Són ja sis els volums publicats d'aquesta nova edició del "Lexikon für Theologie und Kirche" i arriben a la lletra M.

Més interessant que aquesta enciclopèdia és encara el gran "Herder", diccionari de 12 volums, en gran format amb un atlas supletori. Aquesta magnífica enciclopèdia del saber humà comprèn uns 180.000 articles. L'acabament d'aquesta publicació és un esdeveniment en el món catòlic. Donar al món la millor enciclopèdia escrita en sentit catòlic és un fet d'una força apologètica extraordinària. No són els catòlics solament els que es veuen obligats a recórrer a aquesta enciclopèdia quan cerquen informació, són els mateixos protestants i els laics, els que se n'han de servir. D'aquesta obra es pot dir el mateix que del "Staats Lexikon der Görresgesellschaft"; el Papa Pius XI se'n serveix constantment tenint-lo en la seva taula de treball i els soviets russos n'han adquirit una sèrie d'exemplars per utilitzar-lo en la seva legislació.

El gran "Herder" és una creació de la Ciència Catòlica alemanya. Quan Bismarck perseguia durament els catòlics, els dirigents del Catolicisme alemany es convenceren que la supremacia i el domini en els pobles era una cosa espiritual i van lluitar amb gran energia per crear una Ciència Catòlica. Aquesta Ciència és i ha estat meravellosa. No hi ha camp d'investigació que de lluny o de prop no es

relacioni amb la vida catòlica que un investigador alemany no hi hagi fet recerques. Cal dir, per exemple, que la millor publicació sobre Ciències històriques d'Espanya són les "Spanische Forschungen" dirigides pel professor H. Finke, el volum quint de les quals acaba de publicar-se.

Un treball de síntesi enorme com el que pressuposa la confecció d'una enciclopèdia com el gran "Herder", ha d'anar precedit d'una investigació formidable i, aquesta és l'obra dels savis catòlics d'Alemanya. Crear un instrument de treball formidable del qual s'hagi de servir tothom, és una obra d'Acció catòlica que no té parió.

Fins ara al nostre país poques obres han aparegut que siguin de tanta envergadura. L'Enciclopèdia Espanya que representa un gran esforç editorial és una obra desigual; conté infinitat d'articles redactats per diletants i persones que no tenien preparació per a tractar la matèria de la qual escrivien.

Per altra banda la Ciència Catòlica a Espanya ha tingut fins ara pocs conreadors i molts divulgadors. El dia que els catòlics haguem enquadrat els nostres investigadors apareixerà un Herder, editor Mecenès que facilitarà la publicació d'obres de gran envergadura. Ni falta matèria d'investigació, ni falta un gran públic, ni falta el gran vehicle d'expansió. Falten homes.

G.

JA SOU SUBSCRIPTORS

DE

Catalunya Social?

Les càrregues per a serveis socials

PER JOSEP M.ª GICH

En la política social portada a cap pels diferents Estats, s'ha atès primordialment, com era de raó, ja que aquesta era la finalitat de la dita política, l'estat de les classes socials més humils i la necessitat del seu millorament. I així és com, a partir entre nosaltres de la llei d'accidents del treball del 1900 i seguint per totes les altres, han anat implantant-se aquest conjunt de serveis socials que avui constitueixen ja quelcom d'una ben extraordinària i forta complexitat i, sobretot, d'una fragmentació legislativa ben acusada.

Cada servei d'aquests s'ha fet a base d'imposició de càrregues damunt la producció del país i de sacrificis econòmics per part de l'Estat. Poques vegades s'ha exigit el sacrifici econòmic a les classes socials beneficiades amb el respectiu servei, ja que poques vegades l'haurien pogut suportar i quasi sempre hauria resultat un fort contrasentit exigir-lo als que directament havia d'afavorir la reforma social que es portava a cap.

Així, doncs, entre les càrregues per serveis socials n'hi ha unes que recauen damunt tota la societat des del moment que és l'Estat el que les atén, al costat d'altres que graven directament el capital emprat en la indústria, el comerç, l'agricultura i la producció en general. ¿Quantes són a hores d'ara i quantes n'esperen encara darrera la porta i pròximes a aparèixer ben aviat? Anem comptant: el Retir Obrer Obligatori, l'assegurança de maternitat, l'assegurança contra els accidents del treball, l'atenció als casos d'incapacitat temporal dins el mateix accident del treball, les vacances retribuïdes, les indemnitzacions per acomiadament, els Jurats Mixtos del treball, etc.

I ja no cal dir que avui, dins el balanç de totes les empreses, aquestes càrregues arriben a un tant per cent ben apreciable en les despeses de la producció, tant per cent que, per la llei de repercussió de l'impost, ve a gravar el preu de venda del producte, a encarir-lo i a dificultar-ne el consum manta vegada pels mateixos que es van beneficiant d'aquelles càrregues imposades de cara al servei social respectiu.

L'impost constitueix, per mitjà de l'Estat perceptor d'ell, un mitjà normal de distribuir els beneficis de la riquesa. I les càrregues socials indicades vénen a arrodonir avui aquella funció, encomanada a l'impost exclusivament fins el segle vint. I en aquest sentit ningú no es pot doldre que l'impost subsisteixi i menys encara que les càrregues socials vinguin a completar les conseqüències de la justícia distributiva de l'impost.

I consti bé, per a enaltiment de les nostres classes socials benestants, que si els impostos han pogut provocar protestes manta vegada i fins i tot campanyes organitzades contra ells, mai no s'ha donat el cas que les classes socials més altes hagin adoptat actituds de protesta quan s'ha tractat de càrregues, imposades a la producció de cara a les necessitats del servei social.

Però, ¿volem dir que no resultaria interessant un estudi de la càrrega que avui suposen els serveis socials damunt de la producció? Un estudi semblant no hauria d'ésser rebut amb recel per ningú, ja que si per un costat podria mostrar la importància de les càrregues per a serveis socials, per un altre costat podria ésser una demostració de la possibilitat que les nostres activitats tenen encara de rebre noves càrregues socials en l'esdevenidor (salvant, naturalment, els casos particulars derivats del peculiar estat de crisi o de prosperitat de cada indústria, en cada moment). Així, a plena consciència, hom podria tenir idea de l'elasticitat de la imposició per motius tan alts com aquests i de les seves possibilitats sense estroncament de les fonts contributives. I mitjançant aquest estudi hom es podria formar idea del que representa per a tots el sacrifici pels serveis socials i portar a cap un estudi comparatiu de la importància de les dites càrregues arreu del món i en els diferents països.

A Ginebra (B. I. T.) hi ha constituïda una comissió de càrregues socials. ¿Per què no es podria també constituir a casa nostra per saber a què atènyer-nos en un punt de tanta transcendència?

REBUDES NOVETATS

Balsells

SASTRE

Pl. Urquinaona, 4
Tel. 24954

BIOSER FORTIFICA

AROMAS DEL MONTSERRAT

UNIC GRAN LICOR DE MONTSERRAT

El seu representant en JOAN FONOLLEDA SERRA, recomana de no acceptar com a legítim tot el que s'intenta vendre amb altre nom que no sigui el de

AROMAS DEL MONTSERRAT

Tresor de la Llengua, de les Tradicions i de la Cultura popular de Catalunya

(El millor diccionari català)

per A. GRIERA

Aquesta obra apareixerà en volums d'unes 300 pàgines; l'obra farà uns deu volums, i es publicarà a raó de quatre volums per any. El preu de cada volum serà d'unes 30 pessetes

El primer volum consta de 342 pàgines, i comprèn els mots A-Azoïcs. El segon volum acaba de publicar-se i s'ha posat a la venda.

Preu de cada volum: 30 pessetes

Edicions de Catalunya Social

Pi, 12 - BARCELONA

COL·LEGIALS

El més extens assortiment
en Impermeables,
Capes, Trinxeres,

Abrics cautxutats estampats

CASA ROSICH

CASA FUNDADA L'ANY 1850

Ronda de Sant Pere, 7 :: Tapineria, 33
Avinguda Porta de l'Angel, 25

eregumil
Fernandez

Aliment complet a base de cereals i llegums. Insubstituïble
en les intoleràncies gàstriques i afeccions de l'estómac

Fernandez & Canivell
-Málaga-

L'Escola lliure a Holanda

A Espanya patim la mania de l'oficialitat; en pocs països del món l'absorció de l'Estat ha estat tan forta com al nostre país. Segurament aquesta absorció antinatural és el que ha donat peu al nostre individualisme gairebé ferotge.

La renovació espiritual, social i política del nostre país serà possible quan els nostres catòlics i aquells que no ho són s'assabentin del que passa pel món.

Amb raó "La Vie Catholique" es preocupa d'informar els catòlics francesos del que succeeix en els diferents països. En el número del 2 de novembre publica un interessant reportatge sobre l'escola a Holanda del qual extraïem el que segueix: L'any 1801, monopoli absolut de l'Estat. L'any 1920, igualtat absoluta entre les escoles lliures i les escoles oficials. Durant 120 anys de lluites els catòlics i els protestants han arribat a substituir un règim d'opressió per un altre règim de llibertat absoluta.

Del 1801 al 1848, l'Estat disposa d'un monopoli perfect de l'escola. En teoria l'escola és neutra, de fet, però, l'escola és laica. La política sectària de Guillem I vers el 1830, condiona la separació de Bèlgica del jou holandès.

Del 1848 al 1889 s'instaura un règim de llibertat pura i simple. L'article 194 de la constitució del 1848 disposa que l'ensenyança serà lliure sota la vigilància de l'Estat. L'escola pública és neutra; es poden obrir escoles privades, els municipis poden subvencionar aquestes escoles si són neutres i se'ls imposa l'obligació d'admetre nens catòlics i protestants.

L'any 1858, de 3.473 escoles del país, 2.516 són públiques i 957 privades; l'any 1876 aquestes arribaven a 1.095.

Els catòlics units a les dues fraccions protestants reclamen una independència major per a l'escola lliure i també un major concurs financer de les corporacions públiques per al seu sosteniment. Per fi el 8 de desembre de 1889 els partidaris de la llibertat de l'escola aconseguixen una llei que acorda a l'escola lliure el dret de rebre subsidis de l'Estat sense perdre la confessionalitat. Pel juny del 1901 encara s'obtenien més avantatges per a l'escola lliure; i des d'aquesta data l'ensenyança lliure ha anat creixent. L'any 1912 hi havia a Holanda 2.121 escoles lliures, 10.714 mestres i 305.887 alumnes; les escoles públiques tenien 3.313 escoles, 16.605 mestres i 566.867 alumnes.

L'any 1913, catòlics i protestants arriben a una aliança per a unes eleccions i obtenen la victòria. Després de la reforma de l'article 120 de la constitució holandesa, l'octubre del 1920 s'arriba a establir un règim escolar que és el que vigeix ara.

La legislació escolar a Holanda s'inspira en una concepció de l'Estat que és la que Pius XI havia de recordar uns anys després en una encíclica. La càrre-

ga de la instrucció recau primerament a la família; la família té en matèria d'educació el dret primordial.

Solament quan les iniciatives familiars són insuficients per organitzar l'escola, l'Estat té el dret d'intervenir per proporcionar la instrucció a tots els infants.

No seria pas suficient ni exacte si es deia que a Holanda l'Estat subvenciona l'escola lliure.

De fet reconeix iguals drets a les escoles lliures i públiques. Adapta unes i altres a les mateixes condicions amb tal que els mestres tinguin el mateix valor i les mateixes garanties de capacitat.

Totes les despeses de l'ensenyança primària, sigui privada sigui pública, són reemborsades per les caixes públiques. Si es tracta de construir una escola, l'associació que acorda la seva creació, estableix la proporció amb la qual forçosament hi ha de concórrer el municipi. Si aquest s'hi refusa, l'associació pot recórrer a les autoritats de la província. Construïda l'escola esdevé propietat dels que n'han ordenat la construcció.

La llei exigeix un mínim de 100 alumnes per una població de 100.000 habitants; un mínim de 80 per les ciutats de més de 50.000 ànimes, 60 per les ciutats que en tenen més de 25.000 i 40 per les poblacions inferiors als 25.000.

El personal és pagat per l'Estat.

Els directors de les escoles anomenen els mestres de les escoles que dirigeixen. Aquests mestres han de tenir títol igual que els mestres oficials, poden, però, prendre el títol en una normal lliure.

Les despeses de calefacció, llum, material escolar, etcètera, corren a càrrec del municipi i es calculen a base de les despeses similars de les escoles públiques.

L'ensenyança no és gratuïta, excepció feta de les famílies faltades de recursos.

L'import de les mensualitats, de tipus baix per cert, d'unes i altres escoles és cobrat pels municipis.

Mercès a aquest règim l'ensenyança s'ha desenrotllat cada dia més d'ençà que s'ha establert la paritat entre les dues escoles, i les famílies han pogut manifestar les llurs preferències per l'escola lliure.

L'any 1913 l'escola pública comptava 562.000 alumnes i l'escola lliure 381.000. L'any 1923 la proporció havia variat: l'escola pública comptava amb 527.000 alumnes i l'escola lliure 562.000.

Els alumnes de les escoles catòliques l'any 1913 eren 195.000 i l'any 1930, 410.000.

En l'ensenyança secundària l'Estat paga el 80 % dels sous dels mestres i el 75 % de les altres despeses.

En un país on els catòlics, els protestants i incrèduls es troben representats de la mateixa manera, el govern que concedeix avantatges equivalents a totes les famílies espirituals és l'únic que pot assegurar un engrandiment i desplegament de l'ensenyança i la pau escolar del país.

A.

Moviment catòlic

Obres que depenen de la Congregació de "Propaganda Fide". — Segons una estadística publicada per l'"Osservatore Romano", pertanyen a la jurisdicció de la Congregació de "Propaganda Fide", 498 dominis missionals que són 1 patriarcat, 28 arxidiòcesis, 72 diòcesis, 4 abadies, 201 vicariats apostòlics, 101 prefectures, 29 regions missionals independents i 2 districtes missionals. Treballen actualment als camps de les missions 10.066 sacerdots, 4.972 germans, 20.360 religioses d'Europa i d'Amèrica. Al costat d'ells hi ha 5.384 sacerdots indígenes, 2.333 germans i 18.144 religioses també indígenes. Cal afegir-hi, encara, 74.127 catequistes i 61.756 mestres també indígenes. Aquest conjunt fa un exèrcit d'unes 200.000 persones encaminades a la conquesta per Déu de 1.200.000.000 d'habitants del món, cridats a formar part del regne de Jesucrist.

Suïssa. — Les activitats de la clerecia catòlica a la ruralia (diàspora). — Cada any pel mes d'octubre es celebra a Suïssa un diumenge d'oració i de penitència en acció de gràcies pels beneficis rebuts durant l'anyada i de pregàries per obtenir un benefici especial. Enguany l'episcopat suís ha ordenat que en aquesta diada es pregués especialment per les missions del país, l'obra de les quals amb uns 70 anys d'actuació ha distribuït més de 15 milions de francs a la construcció d'esglésies, al sosteniment d'escoles i al subsidi de clerecia rural pobra que amb feines pot viure. En aquesta pastoral es diu que, durant l'any 1934, en la ruralia principalment protestant han estat batejats 7.069 infants; han concorregut als catecismes 33.621 nois i noies i que actuen en aquestes missions uns 400 sacerdots.

Cal saber com és l'obra apostòlica de la clerecia que viu a la diàspora. Poques vegades té església; ha de reunir els pocs fidels catòlics a la sala d'un restaurant, allà els confessa, els diu la missa i fa una plàtica. Sovint un sacerdot té 35 i 40 estacions per l'estil. Moltes vegades ha de fer llargues hores de camí per anar a sagrantar un malalt o per beneir la tomba d'un catòlic difunt.

Una diada d'estudis de la Bíblia. — D'uns anys ençà a Alemanya i a altres països han pres gran actualitat els cursos bíblics. Una vegada la setmana el rector de la parròquia, a la vetlla, explica un text de l'Evangeli, el comenta i l'acte acaba amb la benedicció del Santíssim. A Alemanya s'havia constituït una associació d'"Investigadors seriosos de la Bíblia" la missió de la qual era estudiar seriosament les sagrades escriptures per tal de poder combatre els atacs del racisme. Aquesta associació ha estat prohibida per tot el Reich i, últimament, alguns individus pertanyents a aquesta associació han hagut de comparèixer davant del jutge i diversos acusats han estat condemnats a penes que varien entre 2 i 4 mesos de presó.

En canvi, a Suïssa, i a l'abadia d'Einsiedeln, ha tingut lloc una "diada d'estudis de la Bíblia" a la qual han concorregut uns 70 sacerdots en la qual el fundador d'aquest moviment ha parlat "de la difusió de la Bíblia i de la seva lectura"; altres sacerdots han

parlat de "Passatges difícils dels Evangelis"; "¿De quina manera el poble pot ésser introduït a l'esperit de la Bíblia?". En l'avinentesa de la diada s'havia organitzat una exposició de bibles antigues molt reeixida.

Esportius que es confessen creients. — Darrerament un equip irlandès de futbol jugava a Basilea; un públic imponent presenciava el partit. En el programa distribuït al públic es donava aquesta salutació als esportius irlandesos: "El món esportiu suís té l'honor de rebre com a hostes els esportius d'un país que, des dels dies de Sant Patrici, ha estat un campió de la missió salvadora del cristianisme i a la vegada ha estat una columna d'aquell món cultural europeu que s'aixeca al damunt de principis i d'ideals cristians."

Les relacions entre la Religió i l'Astronomia. — El dia 19 del passat setembre el Papa inaugurava l'observatori de Castelgandolfo. En aquesta avinentesa va dir, com en totes les seves exhortacions, unes paraules admirables sobre les relacions entre la Religió i l'Astronomia. Si donem una mirada en els espais incommensurables del firmament sentirem, al mateix temps, l'himne meravellós que els cels i els astres entonen al Senyor lloant el seu poder, la seva saviesa i la seva bellesa. Es pot dir que el Criador es dona a conèixer d'una manera especial amb la creació dels cels i de les estrelles. A això fan referència diferents passatges de la Sagrada Escripura, especialment aquell del Gènesi on es diu que solament Déu pot comptar els estels del cel i donar-los nom. No és una cosa indiferent que els papes d'ençà de molt temps es preocupin per l'estudi de l'Astronomia tota vegada que té una transcendència extraordinària per la fixació de les festes eclesiàstiques i per la computació de la Pasqua. Amb la inauguració del nou observatori vaticà, el lligam que uneix d'ençà de molts segles l'Astronomia amb els papes és reprès de nou, lligam amb aquella ciència de la qual es pot dir que fonamentalment és una ciència religiosa, així com l'ànima humana, fent ús d'una frase de Tertulià, és cristiana per naturalesa.

En cap part de la creació trobem una invitació tan clara a l'oració i a l'adoració com en contemplar el món dels estels.

El nou observatori porta la inscripció: "Deum creatorem, venite adoremus."

Els processos per contraban de moneda a Alemanya. — De tant en tant ens informem per la premsa alemanya que el superior d'una casa religiosa ha estat arrestat i portat a Moabit (la Santé de Berlín) per tal com feia contraban de moneda.

El govern d'Alemanya, amb el fi d'evitar la fuga del diner — cal saber que les arques dels bancs suïssos estan abarrotades de diner d'alemanys — va donar, ja fa temps, unes ordres molt severes sobre el portar moneda alemanya a l'estranger. Un alemany no pot disposar de més de deu marcs per emprendre un viatge de Colònia a Barcelona. En passar la fron-

tera de retorn d'aquell país sou escorcollat escrupolosament i no es permet prendre cap a l'estranger ni una misèria en dinèr alemany.

Davant d'aquest cercle de ferro sembla que es va crear un banc que feia propaganda activa prop de les cases religioses per regular la tramesa de moneda a l'estranger. Els religiosos, que per les llurs relacions internacionals necessiten en cada moment desplaçar capitals de més o de menys importància, es van aprofitar dels avantatges que els oferia aquest banc i se'n serviren per al desplaçament de capitals, pagament d'hipoteques, adquisició de valors, etc.

Per altra banda, hi ha moltes cases religioses que estan emplaçades prop de les fronteres, especialment de la frontera holandesa i en anades i vingudes religioses i religioses portaven al damunt quantitats respectables que amb la situació dels canvis estrangers els proporcionaven beneficis respectables.

Descobert el procediment, el govern nacionalista ha fet processar gran nombre de superiors de cases de religiosos i de religioses i els processos segueixen uns als altres. Entre aquests processos i empresonats figuren un senyor bisbe i un vicari general.

Fa més d'un any que l'eminentíssim Cardenal Schulte, de Colònia, va publicar una nota adreçada especialment a les cases religioses, en la qual es cridava l'atenció sobre el greu perill que comportava el contraban de moneda i sobre les manipulacions poc clares del banc alludit més amunt.

No cal dir com els enemics de l'Església aprofiten les incidències d'aquests processos per atacar a fons als catòlics com a traïdors a la nació.

El greu perill que comporta la transgressió de les lleis de l'estat, encara que siguin purament penals, es posa de manifest en els sorollosos processos contra religiosos que es ressenyen en la premsa alemanya.

Per altra banda, no cal dir que prohibicions tan draconianes com la prohibició de tota exportació de divises perjudiquen enormement la força expansiva del país. El no poder subvenir a les missions priva que les exportacions alemanyes tinguin una continuïtat en els països de missions. Demés, les cases religioses han de contribuir al sosteniment de les llurs centrals de Roma.

Quin espectacle més trist han d'oferir les sales del Moabit de Berlín, on dotzenes de pobres religioses esperen unes anar a asseure's al banquet dels acusats per traïdors a la Pàtria, complint altres condemes duríssimes de 20 i de 25 anys de presó dels quals cap no els serà descomptat si no ve una onada de clemència.

Aquests esdeveniments que tenen consternada la vida religiosa dels catòlics d'Alemanya, especialment de les cases religioses, ens haurien de fer obrir els ulls.

A Espanya està encara en vigència l'article 26 de la Constitució; hi ha unes lleis laiques que si no es compleixen al peu de la lletra, qualsevol hora se'ns pot voler obligar a complir-les. Contra les cases religioses, contra els temples hi ha encara en vigor acords terribles; l'escola oficial és encara totalment laica; els cementiris no han estat reconciliats i el matrimoni canònic no té pas força civil com a la majoria dels països catòlics.

Enfront de tot això ens hem creuat de braços, ens hem adormit; tapem les orelles al soroll esgar-

rifós dels bramuls de la fera esquerrana; tanquem els ulls perquè no volem veure la figura del monstre apocalíptic que espera el moment oportú per devorar-nos. Els catòlics encara no hem sabut enquadranar-nos, ni hem sabut emprar unes armes de combat més acerades i àgils que les dels nostres enemics. La dolorosa experiència que viuen els religiosos d'Alemanya hauria d'obrir-nos els ulls per preparar-nos; per fer millor les nostres coses, per no fer-ne de mal fetes i sobretot per allunyar definitivament l'esperit de Mammon de la vida religiosa per tal de fer-hi viure únicament i exclusivament la pobresa de Jesucrist.

"La vida nova" a Xina. — Des de les esferes governamentals de Xina es patrocina un moviment de renovació: "La vida nova", que ha de posar fi als costums i manera de viure antiquats de Xina unint l'esperit de Confuci amb el moviment iniciat per l'instaurador de la República xinesa.

Els principis fonamentals que dirigeixen aquest moviment són: 1. El temps passat és mort; sols compta el present; per tant, hem d'abandonar els antics usos i costums per poder construir un poble nou. 2. Cada individu s'ha de sentir responsable per la reconstrucció de la nació. 3. Les lleis s'han de complir; s'han de guardar les llurs obligacions i s'ha de fer honor a la paraula. 4. Cal la simplicitat en el menjar i en el vestir; cal comportar-se amb netedat i amb correcció en la societat. 5. Cal lluitar baronilment i amb mesura per l'existència. 6. Si es vol ésser un ciutadà útil convé instruir-se com cal. 7. Cal ésser valent i enèrgic en les decisions. Cal ésser lleial fins i tot quan cap jurament no ens lliga en els nostres contractes.

Aquest programa compta amb la simpatia de la major part del poble xinès. Va encaminat a posar un aturador als desmandaments del bolxevisme i vol oposar la justícia, l'alegria, el sentit humanitari a les crueltats, inhumanitats i brutalitats dels comunistes.

Aquest programa de "La vida nova" mereix la més viva simpatia de part dels catòlics, si bé cal vetllar perquè no es vagi massa enllà en rompre amb la tradició per evitar que les idees dissolvents d'Europa propagades per l'Aufklärung influeixin d'una manera decisiva en l'estructura de la nova Xina.

Els dirigents de "La vida nova" han dirigit una invitació especial a l'Acció Catòlica perquè col·labori a la renovació del país. Els pagans mateixos de Xina es donen compte de l'estreta unió que hi ha entre aquest programa de renovació i els principis fonamentals de la moral catòlica. Fins i tot es creu amb certa relació d'aquest moviment renovador i la moral cristiana. Un diari de gran circulació a Xina, "Txheng Pao", escriu que cal acabar amb la llegenda que els missioners hagin lliurat la Xina a l'imperialisme europeu; reclama la vida religiosa com a base per a una pau ordenada i elogia la força suggestionadora de les doctrines socials de l'Església catòlica.

JA SOU SUBSCRIPTORS DE
CATALUNYA SOCIAL?

Moviment Social

Casa pròpia. — No hi ha res que tingui un tan bell encant com la llar pròpia. Un polític que tenia molt més de sentimental que de comprensiu volia fer la felicitat dels humils donant-los "una caseta i un hortet". El tenir casa pròpia és un ideal dels homes de tots els països. Quan es funda una nova família en contraure matrimoni, els pobles de la península ibèrica i del migdia de França han trobat un mot definitiu, desconegut per les cultures d'altres països. Els catalans, els castellans i els provençals designen amb el mot "casar-se" el contraure matrimoni. Ara bé: "casar-se" equival a fer-se una "casa", com el "bordatu" dels bascos significa el mateix, tota vegada que la casa en base és designada entre diversos noms pel de "borda".

El fundar una família equival, per tant, a Espanya, a "fer-se una casa".

La vida de família no la constitueixen els pares i els germans solament. Formen part de la família la llar i la casa. Cal només recordar que el mot "cadira" que a la ratlla d'Aragó significa "l'escon", és un derivat de càtedra. L'escon és la càtedra d'on estant el cap de família ensenya.

Les parets que ens han vist néixer, el llit on han mort els pares, el temple parroquial on hem estat batejats, el cementiri on reposen els nostres avantpassats conjuntament formen part del "patrimoni familiar".

Per altra banda, la disposició de la casa és la d'un temple. El nom "llar" ens recorda una divinitat domèstica. Encara els nostres pagesos en certs indrets recullen les "pedres de llamp" (destrals de pedra) i les guarden a la xemeneia perquè les pedregades i els malefics no perjudiquin els camps i els conreus llurs. La pedra del foc ve a ésser una mena d'ara d'on estant amb el fum que puja xemeneia amunt, cada dia s'enlairen cap al cel les pregàries de la família. I hi ha tota una sèrie de pràctiques domèstiques que recorden que la casa és un temple.

L'industrialisme modern ha convertit les famílies obreres en nòmades sense llar i sense casa. I l'home que no coneix les parets que el van veure néixer, que no sap on és el baptisteri on fou fet cristià, que no sap quin és el fossar on reposen els seus avantpassats, aquest home és un semisalvatge.

Desgraciadament les famílies de la gran ciutat i les dels nuclis industrials desconeixen el que és tenir casa. Emigren com les aus a la tardor amb una facilitat extraordinària; enlloc no posen arrels. I la família que no té casa està privada de la meitat dels goigs terrenals que Nostre Senyor deixa gustar als homes.

L'esperit collectivista és enemic de la casa. Procura donar en el club i en el restaurant aquells plaers que únicament pot proporcionar la vida familiar.

La gent del nostre país és per naturalesa refrecària a l'associació; no vol saber res del collectivisme. I això tant com un mal és un bé. L'espanyol conjuga encara avui el verb "casar-se".

En diferents indrets d'Europa s'accentua un moviment en pro de la "casa pròpia"; els municipis acorden subvencions considerables i els bancs ofereixen les majors facilitats per a construir-se casa pròpia. A Estocolm, per exemple, el municipi va adquirir tots els terrenys edificables per tal de donar facilitats a la construcció de cases familiars ascensant els terrenys a preu de cost i per tal d'evitar l'especulació gairebé immoral de terrenys apropiats a la construcció.

Sempre ens ha fet la impressió que el gratacels i les cases — casernes eren una invenció del diable. En elles tant en pateix la salut corporal dels que hi viuen, com la salut espiritual. I no cal dir res de la població hospitalitzada en les barraques on les lleis elementals de la moral i de la higiene són desconegudes.

La possessió d'una casa per viure és un ideal cristià. "A la casa del pare hi ha moltes cambres", ens diu l'Evangeli. "M'he alegrat per les coses que m'han estat dites, anirem a la casa del Senyor", canta el salmista.

Jesús escolleix una casa: el Cenacle, per a instituir la Sagrada Eucaristia i vol que la casa romana i reial, la basílica, sigui el seu temple.

L'arquebisbe de Salzburg, el doctor Segimon Waitz, acaba de publicar un interessantíssim article en la revista "Schönere Zukunft", on es fa ressò del moviment en favor de la casa per a la família. En aquest article es fa una singular al·lusió al desig manifestat per Lleó XIII en l'encíclica "Rerum Novarum": que cada família obrera pugui tenir una casa pròpia.

Tant de bo que aquest moviment de la casa per a la família prengué cada dia més peu entre nosaltres. A la pagesia es pot fer l'experiència que el menestral que té unes quarteres de terra i una casa és un pagès exemplar, que va a missa els diumenges i que té un instint marcadament conservador.

Caldria que als pobres de la ruralia es creessin petits propietaris. A la Segarra gairebé ja tothom és propietari. És necessari que els propietaris terratinents facilitin la creació de petits propietaris. En desprendre's d'una mica de terra rebrien una recompensa amb escreix. Els seus parcers tindrien més possibilitats econòmiques per conrear la terra que tenen presa a parcel·la, per adobar-la més i, per tant, la farien més productiva.

Els catòlics no podem permetre que els enemics de l'ordre social, o sigui les esquerres, s'emparin d'aquelles idees i empreses que únicament poden créixer i fructificar a l'ombra de l'Església.

CAMISERIA - CORBATERIA - MITGERIA - GÈNERES DE PUNT

MAS i ROCA

CAMISERS

CASES ESPECIALITZADES PER A LA MIDA

24, Portaferrissa, 26 - Telèf. 17642 - BARCELONA - 16, Fontanella, 16 - Telèf. 12211

Moviment cultural

Els noms de carrers. — El domini de les esquerres del passat bienni va dur a terme una obra tan dissolvent en tots els ordres que, a mesura que passa el temps creix la figura del fantasma destructor que ha deixat una influència nefasta en tots els aspectes de la vida.

L'arma de combat dels dirigents esquerrans ha estat la cultura; creació d'escoles dirigides per mestres analfabets, organització de cursos superiors, seminaris de pedagogia, on se sembren les idees més dissolvents i destructores de la intel·ligència de la joventut. Els catòlics no hem pas reaccionat degudament davant de l'acció nefasta dels homes sense Déu i esquerrans del nostre país. Ells poden caminar tranquil·lament en les llurs posicions preses i fins i tot poden hostilitzar-nos. Emboscats per les organitzacions que ells declaren inatacables, arrapats als carrers sense sentiment de dignitat, continuen impunement l'obra dissolvent de la intel·ligència dels infants i de la joventut.

Ja hi haurà avinentesa de posar en clar els aspectes diferents de què es valen els deixebles de Satanàs per corrompre la joventut. Avui volem referir-nos a un aspecte de l'acció destructora dels homes de l'esquerra en ço que fa referència a les tradicions seculars de les nostres viles i ciutats. L'esquerra amb els seus homes ha destruït la tradició de les poblacions amb la modificació de la majoria dels noms de carrers, i a la vegada, ha causat un perjudici enorme al bon nom de la ciutat de Barcelona.

El vent de la inspiració bufa quan Déu vol i com Déu vol. L'esperit creador en la llengua ha estat concedit a pocs homes i fins aquells literats que han volgut intencionadament crear paraules han desentertat la majoria de les vegades. La mania creadora en el llenguatge és una estupidesa que produeix estralls irreparables en la vida de la llengua.

Els noms de carrers de la nostra ciutat i de la majoria de les poblacions de Catalunya eren creacions seculars, filles de l'ambient, d'un esdeveniment, d'un fet històric. Res no hi ha tan interessant com el seguir la història local a través dels noms de places i carrers. En passar cada dia pel carrer de la Canuda, pel carrer dels Arcs, pels Banys Nous, etc., se'ns evoca la ciutat romana de Barcelona amb el seu aqüeducte, amb els seus banys. Els noms dels carrers de les ciutats i pobles són una cosa sagrada, són documents d'una valor excepcional per a la història local.

El modificar els noms de carrer sense to ni so, és una burla grossera i un greuge a la història local que difícilment tenen reparació.

D'ençà de la Dictadura, i d'abans, en voler glorificar un personatge és creia que el procediment més senzill, expeditiu i econòmic era el de dedicar-li un carrer. Es picava una nova làpida, es prenia un acord, uns quants senyors es reunien al cap del carrer, clavaven la làpida i l'homenatge estava acabat.

L'homenatge més ridícul que pot dedicar-se a un personatge és dedicar-li un nom de carrer, o com volen ara, donar-li el nom d'una cala o d'un cap.

L'esquerra en el seu escàs temps de domini va produir enormes estralls sota aquest aspecte. No hi ha poble ni poblet de Catalunya on personatges de

glòria dubtosa no tinguin dedicat un carrer o una plaça.

Per altra banda, res no hi ha tan passatger com la glòria del carrer. D'ençà que s'estila el costum de dedicar noms de carrer a persones, hi ha noms de carrer que han perdut el significat originari per haver-ne pres un altre. El carrer de Voltaire, per exemple, és a la barriada de Gràcia el "carrer del que ronda". La majoria de noms de carrer dedicats a personatges, al cap d'uns anys, per haver perduda l'actualitat, esdevenen noms insípidos.

Que n'és de diferent la nomenclatura popular dels noms de carrer! Ella sola és la que perdura. L'experiència demostra que les múltiples denominacions oficials fracassen davant del nom popular. La Diagonal, per exemple, a la qual hem vist canviar el nom diverses vegades en un espai curt de temps, ni és coneguda per "Avenida Argüelles", ni per "Avenida Alfonso XIII", ni per "Avinguda del 14 d'Abril"; la "Diagonal" és la "Diagonal", i prou.

El canvi de nomenclatura de carrers a gran escala comporta molts altres inconvenients. Hi ha un sens fi de ciutadans que no saben on és el "carrer de Fivaller" ni on hi ha la "plaça de la República" substituïts del "carrer de Fernando", que recorda un període singular de la nostra ciutat, igual que el "carrer de la Princesa" i de l'antiga "Plaça de Sant Jaume" que ens evoca el record d'un església dedicada a Sant Jaume i d'una via compostelana.

Però l'inconvenient principal és el d'inutilitzar les guies estrangeres i els "baedekers" on figuren els plànols de la nostra ciutat amb l'antiga nomenclatura. Més d'una vegada hem vist estrangers i turistes amb el plànol de la guia estès a la Plaça de la República, cercant desesperadament la plaça anunciadora de la Plaça de Sant Jaume i no trobar-la enlloc. Les cases editores, per altra banda, reediten les seves guies sense revisar-les, la qual cosa fa que els noms de carrer adquireixin una certa perpetuïtat.

L'enormitat que representa els canvis de noms de carrer fets a gran escala durant el bienni, reclama una rectificació. No ens mou l'hostilitat a certs personatges glorificats. Es podia donar el seu nom a noves avingudes construïdes durant el govern de les esquerres, cosa que hauria comprovat la seva força creadora i expansiva. Però que s'hagin donat noms de carrers i places a certs personatges per eliminar altres noms que ja han pres caràcter nacional, és un atemptat a la tradició de la ciutat. La història de Barcelona no comença amb l'adveniment de la República. Seria Barcelona una ciutat d'infima categoria si consentís per més temps que a carrers i places d'edificis antics es continués donant nom de personatges pervinguts. Com hem escrit moltes vegades, les esquerres que es posen constantment el nom de Catalunya i de la pàtria a la boca, ho fan per deshonrar-lo. Altrament, durant el seu domini haurien respectat el patrimoni tradicional de la història local.

Urgeix una rectificació, cal redreçar aquest tort vergonyós fet a la nostra tradició. Si no es feia, el dia de demà, si tornaven a governar, canviarien els noms de lloc i de poble, n'estrafarien l'ortografia, canviarien els llinatges, com s'ha fet al Tirol italianitzant noms alemanys; esborrarien els elements essencials de la nostra civilització.

Carnet setmanal

Ambient de calma. — Després del trontoll produït en la nostra vida política pel famós afer Strauss — del qual, per cert, ara es comencen a conèixer els mòbils estrictament polítics que impulsaren aquest home a plantejar la seva qüestió en la forma sorollosa amb què la plantejà, mòbils als quals no són aliens la gent de les esquerres amb la sola orientació de crebant el Govern i els partits polítics que en ell participen i comptar amb una plataforma electoral davant la gent ignorant i senzilla — la vida política ha entrat en un compàs de tranquil·litat que esvera tots aquells que en l'ofici de polític només busquen el seu enlairament personal o altres coses pitjors, sense recordar massa els interessos del país.

En canvi, aquests períodes de calma, durant els quals s'acostuma a portar a cap les labors fecundes i veritablement interessants per al poble, són ben apreciats per tots els que creuen que política val tant com dir govern i bon regiment de la cosa pública, deixant de banda els personalismes, els partidismes, les ideologies extremades en sentit polític i tot el que contribueixi a dividir en castes i banderies la gent del país.

Ara serà quan es discutiran les reformes econòmiques, filles de la llei de Restriccions, que són les que han de nodrir el nou Pressupost anivellat; ara quan tindrà lloc l'aprovació de la llei electoral sense la qual és impossible que entre nosaltres hi hagi eleccions amb un sentit mínim de justícia en la representació del poble; i ara quan aniran sortint les que han de nodrir el nou Pressupost anivellat; ara en marxa, interessaran veritablement el país, entre les quals no podem deixar de banda les que contribueixin a enrobustir la nostra defensa nacional per terra, mar i aire, que tant han estat descuidades durant molt temps com si el món fos un paradís i com si nosaltres, vora la Mediterrània, no poguéssim trobar-nos mai submergits en qualsevol conflicte mundial, tot i repugnar-nos sincerament.

¿Tindrà llarga vida aquest govern? No ho sabem. No semblen les seves condicions les millors per a profetitzar-li una molt llarga durada, però això no vol dir res en un país dels quid-pro-quo del nostre, ja que és un fet evident i paradoxal que, entre nosaltres, les coses febles i interines són les que acostumen a tenir major resistència moltes vegades.

La unió de les esquerres. — Es diu que les esquerres han segellat un pacte d'unió, la primera manifestació del qual fou el discurs de l'Azaña del dia 20 d'octubre, a Madrid. Realment allí foren presents tots els matisos de l'esquerrisme espanyol, tan enormement pintoresc sempre. Des del

comunisme i el socialisme fins a les zones més temperades, allí tenien representants, pel que es veu.

I darrera d'aquell acte han vingut altres actes arreu de la Península: conferències, mitings, reunions, dinars, etc., han sovintejat. No ho podem estranyar tenint en compte el període — que ells conceptuen excessivament llarg — de dejuni de poder de les esquerres espanyoles. Però voleu dir que la unió serà cosa duradora? Per de prompte ja han començat a aparèixer notes — vegi's entre altres, una dels senyors Botella Asensi i Ortega Gasset (Eduard), que en nom d'un hipotètic partidet d'extrema esquerra, han dit clarament que el discurs de l'ex-cap del Govern del bienni no els satisfia pels seus tons excessivament moderats. I d'altres n'aniran sortint, encara.

Això no ens ha de consolar, però. Quan arribi l'hora d'unes eleccions, aquesta gent s'unirà novament, davant l'apetència de poder que sent, i portarà a casa nostra la situació al seu marc veritable d'unio d'esquerres. ¿I quin serà llavors el deure dels elements socials conservadors, sinó el de la seva unió, per damunt de tot interès de segon ordre?

Actituds de resistència? — Els radicals semblen mostrar-se bon xic ofesos per l'actitud de les altres minories governamentals en l'actuació parlamentària respecte de l'afer Strauss. A més, com que el cap del Govern actual va escollir personalment els Ministres que havien de figurar al Govern, directament i prescindint del cap del partit i de la minoria, el recel i la manca de simpatia per l'actual situació augmenten encara majorment.

¿Portarà conseqüències polítiques aquesta actitud? No ho creiem pas. És clar que dins la minoria radical això ha estat un formidable cop de maça que ha vingut a rebaixar encara més la cohesió del partit i fins les energies característiques del cap senyor Lerroux que, en dir d'alguns radicals, està ja "definitivament chocho". Però també és cert que cal que els radicals es facin ben bé càrrec de la seva situació actual i que aprofitin del partit tot allò que pugui tenir aprofitament, girant-se de cara a elements distints com el senyor Alba, per exemple. És clar que mai els incondicionals de don Alexandre no hauran d'acceptar una situació així; però és tan necessari canviar de posició en política i en un moment com l'actual, quan un partit ha passat per trifulgues com les del partit radical, que no hi ha ningú amb cap serè que pugui dubtar d'una nova reconstitució del partit amb elements nous o almenys aprofitant per al lloc de major responsabilitat els pocs elements sans i de cert prestigi amb què compten.

Ja veurem com es resol aquesta crisi interna, ben profunda i dolorosa per a aquesta gent. Però, per damunt de tot, cal que els radicals hi posin l'alt interès patriòtic de l'hora actual i cal que donin al Govern l'ajut dels seus vots per tirar endavant la seva obra econòmica, especialment en el que té relació amb el Pressupost.

Valors

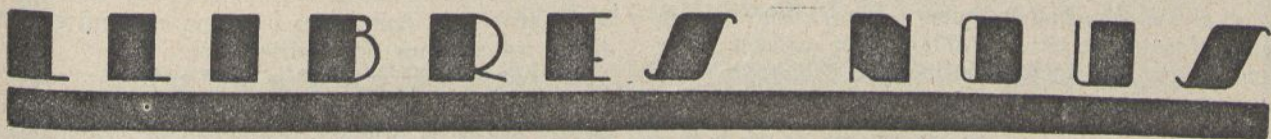
Informació - Compra i Venda
L. GOMIS
Corredor de Canvi i
Borsa - Fontanella, 15

Així ho ha entès el senyor Chapaprieta, i en aquest sentit ha fet unes declaracions terminants i ben orientades fins al punt d'haver posat en situació d'obligar a afirmar o a negar clarament els fins avui passius entre els elements que constitueixen la majoria del Parlament. O això, o eleccions immediates després de la dissolució de les Corts, ja que és ben clar que una divisió de la majoria a hores d'ara impossibilitaria la constitució de cap Govern nou i, per tant, determinaria la inutilitat decisiva de l'instrument parlamentari actual.

Es de creure que tothom es farà càrrec de les seves responsabilitats i del que significaria precipitar les coses abans de tenir aprovats els Pressupostos i la llei electoral, i ocuparà el lloc que li correspongui d'acord amb la seva consciència política. El que per motius estranys a tan alta finalitat com la que ara es

persegueix donés lloc a una crisi hauria de carregar amb la responsabilitat d'haver comès un crim de lesa pàtria i d'haver atemptat contra el sanejament econòmic del país per al qual tal vegada no quedarien energies ni les circumstàncies serien propícies com les d'ara en un dia més llunyà. És de creure que a tothom s'imposarà el bon seny i que el mateix cap del partit radical, tot i la seva posició adolorida de darrera hora, haurà d'imposar el sacrifici necessari a tots els seus correligionaris amb representació parlamentària perquè no contreguin responsabilitats que a tots podrien resultar-nos nocives.

En el precís moment d'escriure aquestes ratlles, les declaracions del senyor Chapaprieta i la seva energia sembla que han descarregat bastant l'horitzó dels núvols que el cobrien i no deixaven veure clar l'esdevenidor immediat.

Joan Vilalta Roca, *Faules de l'Antigor*. "Llibre de l'escola i de la llar"; pròleg per Miquel Bosch i Jover; il·lustracions de Lluís Uró i de Miquel Bosch. 1935. Impremta F. Camps Calmet. Tàrraga. 217 pàgines.

Les faules d'Isop van obtenir una singular popularitat entre la gent humil i culta del nostre país. A les vetlles d'hivern en les cases pairals era costum, fins fa mig segle, de llegir la vida del Sant del dia amb una edició catalana o castellana del "Flos Sanctorum" de Voragine, de repassar les històries de Carlemany on hi havia reunida l'epopeia francesa, de comentar algun passatge de "Don Quixot" i d'entretenir la mainada tot contant alguna faula d'Isop.

La literatura catalana de la Renaixença que s'ha incorporat la literatura llatina i les obres mestres de les literatures francesa i italiana havia oblidat aquest llibre popular del seny que es diu "Faules d'Isop", un dels llibres més adients per a introduir els infants i la joventut a l'experiència de la vida.

Joan Vilalta, mestre nacional que té una sòlida formació clàssica, ha reincorporat a la literatura catalana moderna amb singular encert les "Faules de l'Antigor".

Per altra banda, la versificació dúctil i el domini absolut de la llengua vivent de l'autor han fet que aquestes "Faules siguin de lectura fàcil, d'estructura senzilla i entenedora. Un exemple:

Les dues llagostes

Fressant ses ales sobre una brosta
diu a sa filla mare llagosta:

— ¿Per què colloques les cames tortes
quan saltirones pels prats i hortes?
— Doneu-me exemple. Feia suara
ço que feu sempre. ¿Què us diré, mare? —

*Abans no donis una advertència
en l'espill mira't de ta consciència.*

En la selecció de les faules l'autor ha procedit d'una manera escrupulosa i primmirada; res no hi ha que pugui ofendre els sentiments dels infants.

Encara voldríem dir que el lèxic emprat per Joan Vilalta és pur i ben aplicat. Sovint els literats catalans s'enamoren d'un mot i en desconeixen el valor semàntic; llavors li "torcen" o volen "tòrcer" el significat; en fan ús a tort i a dret i, en general, en fan una aplicació equivocada. L'autor, fill del Lluçanès, ha viscut un català pur allunyat de tota influència castellana, mestre nacional que ha exercit llargues anyades a les contrades lleidatanes, enamorat de la replega del lèxit, s'ha incorporat la llengua clàssica del català occidental. I la permanència a Mallorca per algunes anyades exigida per l'exercici del mateix magisteri ha fet que pogués conèixer a fons el català clàssic de l'Illa daurada. He volgut fer destacar aquesta posició de l'autor per poder insistir sobre la frescor i gràcia de les faules que cap amannerament no tenen. Un altre exemple pres a l'atzar:

El jove i el lladre

Un jove recolzat al pou d'una masia,
veient un lladregot, somiquejar fingia.

— ¿Per què estàs contristat? — el lladregot li deia. —
— Un càntir d'or al pou avui de matí em queia. —

El lladre, oint això, ben nu al pou descendí.
El jove li prengué la roba i s'esmunyí.

*Sense advertir el perill el malvolent s'arrisca
i, com viu ofuscat, per l'estimball rellesca.*

Joan Vilalta posa un subtítol a les "Faules de l'antigor": "Llibre de l'escola i de la llar". Aquest subtítol no pot ésser més encertat. No sols els infants de l'escola llegiran amb plaer aquestes faules com, mig segle enrera hi llegiem les faules d'Iriarte; a la llar, els pares que vulguin adoctrinar els fills llurs amb savis consells els llegiran aquestes faules.

Per altra banda, aquesta edició va acompanyada d'exquisides il·lustracions; full per altre una falla va encapçalada d'una il·lustració original unes vegades de Lluís Uró, altres de Miquel Bosch i, manta vagada és un boix d'antigues edicions catalanes o llatines que acaba de donar vida a aquesta versió perfecta d'antigues faules.

Miquel Bosch i Jover prologa aquesta edició amb unes frases exquisides adreçades al lector, plenes d'erudició i unes paraules plenes d'emoció dirigides als infants perquè estimin les faules i n'aprenuin les experiències al·lisonadores.

Quan en la vida quotidiana oïm la parleria buida i emfàtica dels pedagogs que ignoren el que és la vida i, per tant desconeixen la llengua i la tradició i ens topem amb infants del carrer baladrers i mal educats en els grups escolars instaurats a antics casals de religiosos, ens diem i ens fem càrrec del que són els mestres llurs. Pels fruits coneixereu els arbres.

Sortosament, enfront de la turbamulta de pedagogs de categoria ínfima, hi ha una selecció de mestres nacionals com Miquel Bosch, com Joan Vilalta, com el malaguanyat Busquets i Punset, que no solament formen generacions d'homes de caràcter; aporten encara un bagatge considerable i d'alt preu a la cultura catalana i nacional.

A. G.

Dr. Josep Ricart, *Prev.*, Director de la Congregació Mariana i del "Semanario Católico" de Reus: L'ASSUMPCIÓ DE MARIA EN COS I ÀNIMA AL CEL.—Foment de Pietat. Barcelona, 250 pàgines.

Aquest llibre es mereix, ja de bell antuvi, un doble elogi, pel fet d'ésser una obra de divulgació teològica en català i perquè significa la persistència de l'autor en la millor de les tasques a què un escriptor catòlic pot lliurar-se. Dins les lletres catalanes, manquen llibres populars de caràcter teològic. Són relativament pocs els teòlegs nostres qui han esmerçat el seu treball en aquest camp. I això que de teòlegs n'havem tingut i en tenim en abundor, alguns per cert ben il·lustres. L'enyorat canonge Dr. Ribó s'havia emprès la redacció d'una col·lecció d'*opuscles dogmàtics*, aptes per al poble devot. Alguns d'ells, model·lícs per tots conceptes, veieren la llum pública editats per Foment de Pietat. Per la mateixa benemèrita editorial ens és oferta ara l'obra del Dr. Ricart, qui en poc temps porta ja publicades dues edicions

d'un altre llibre d'igual gènere: *Maria, mitjancera universal de la gràcia*.

Cal que la gent piadosa conegui força les riqueses de la teologia. Cal que li siguin ben explicats els dogmes i els temes annexos. La serietat i la tendresa de la devoció hi guanyaran molt. I si això és precis respecte a la teologia en general, ho és encara més respecte als temes marians. Volem aportar una anècdota recent que ens contà un testimoni directe. Cap a finals de maig d'aquest any, una dama devota, que sortia d'una predicació de Mes de Maria, la comentava així: "No m'ha plagut tant aquest mes com el de l'any passat. Els predicadors han parlat sempre i cada dia de coses de la Mare de Déu. És clar que això s'adiu al mes, però ¿què us diré?... Són coses que ja les sabem". El qui escriu aquestes ratlles va voler esbrinar de què havien parlat, en aquella església, els predicadors de maig de l'any passat. ¿Sabeu de què? De temes brillants sobre la societat, la moralitat, les xacres collectives, l'Església en la història, etc. No volem glossar amb cap mena de comentari les paraules de la dama. No hi haurà cap lector que no les trobi ben deplorables i que no es digui entorn d'elles tot allò que ací podríem dir.

Entrant en concret al llibre del Dr. Ricart, remarcarem que aquesta segona obra teològica seva no desmereix pas de la primera, unànimement elogiada per la crítica. L'autor tracta extensament la doctrina assumpcionista, amb nitidesa d'exposició, amb solidesa d'arguments, amb estil clar i paràgrafs lògicament travats. Hom llegeix amb plaer i amb creixent interès tota l'obra, la qual consta de set capítols preliminars sobre *qüestions prèvies*, i cinc seccions, amb els següents epígrafs: *Arguments trets de la Sagrada Escripura i de la Tradició Apostòlica; La Tradició Patristica i Litúrgica; Arguments Teològics; Arguments de les Belles Arts i de la devoció popular; Definibilitat del Misteri i avantatges de la definició*. De més a més, el llibre és completat per una llarga llista bibliogràfica i avalat per dos preciosos documents prelaticis: una carta de l'Emm. Sr. Cardenal de Tarragona i un pròleg breu, però molt substancios, de l'Excm. Sr. Bisbe de Lleida, gran devot de l'Assumpció de Maria.

Tant els fidels com els predicadors poden utilitzar amb gran profit l'obra del Dr. Ricart, a qui felicitem tot demanant-li que ben aviat ens doni algun altre llibre de semblant factura i que no cessi en la seva lloable empresa en bé dels creients piadosos.

J. GROS, prev.

RESERVAT

per la

CASA CASTELLTORT

MOBLES

Pelai, 40

BARCELONA

FOMENT DE PIETAT - Duran i Bas, 11 - Tel. 17605 - BARCELONA

ACABA DE SORTIR EL

Missal dels diumenges i festes

**Extret del Missal Romà per a ús dels
fidels de les diòcesis de Catalunya**

El text d'aquest Missal dels Diumenges i Festes és, convenientment reduït, el mateix del Missal Romà publicat per FOMENT DE PIETAT. Aquest Missal consta de tres parts: Primera part, Misses dels Diumenges; segona part, Ordinari de la Missa i Misses genèriques; tercera part, Misses de les Festes. Esplèndida edició a dues tintes amb requadrat vermell.

El conjunt forma un volum d'unes 650 pàgines

EN TELA, 6 PTES. EN PELL I CANTELL VERMELL, 9 PTES.
EN PELL I CANTELL DAURAT, 11 PTES. EN XAGRÍ, 16 PTES

OBRES COMPLETES

de l'Il·lm. Sr. Dr. Josep Torras i Bages

Edició completa en 33 volums

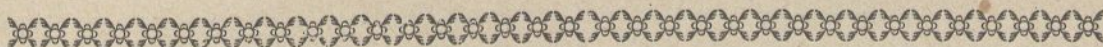
En paper superior: És servida en rústega o en tela i planxes daurades.

En paper de fil: L'edició en paper de fil duu filigrana, la coberta dels volums és tirada a dues tintes i està resguardada amb paper transparent. El tiratge és de 100 exemplars numerats a màquina.

Preus durant la publicació: Cada volum de l'edició corrent rel·ligat en rústega, 5 ptes.; rel·ligat en tela i planxes, 7 ptes.; de l'edició en paper de fil, 22 ptes.

A pagar cada mes, contra l'entrega del volum publicat. Al qui pagui tot el valor d'un cop en començar la subscripció se li rebaixaran 25 ptes.

Han sortit ja els vuit primers volums.

L'OBRA CLÀSSICA DE LA PIETAT CATÒLICA

Introducció a la vida devota de Sant Francesc de Sales

Traducció catalana de Mn. ANTONI FERRER, Prev.

Aquest llibre immortal, cisell suauíssim i eficaç per esculturar en cada ànima que el llegeix piadosament la bella imatge sobrenatural de la santedat, és ja incorporat al catàleg de «Foment» mercè a la traducció, encertada en fidelitat i unció, que n'ha fet Mn. Antoni Ferrer, Prev. L'estil planer i refinat alhora que pren en aquesta traducció la nostra llengua catalana farà que els lectors catalans hi tinguin la doctrina completa i serena que dóna a Filotea el sant autor de l'obra tramesa amb la més pura i gustosa diafanitat. L'aigua de salut que eixamora les ànimes amb les idees i savis consells d'aquesta Introducció els farà l'efecte que és beguda a raig en la mateixa puresa de la font. No cal dir més per recomanar l'adquisició i lectura del llibre.

400 pàgs. de text. En rústega, 3 ptes. En tela, 4'50 ptes.

ALS MATEIXOS PREUS HI HA

Introducció a la vida devota de Sant Francesc de Sales per a la joventut

Especialment destinada al públic indicat en l'afegiment al títol.

PUBLICITAS

UN COSTIPAT NO ES UNA MALALTIA GREU

es suficient molest,
però, per a privar-lo
d'assistir a les seves
ocupacions i l'expo-
sa a mals pitjors.

Si vostè es bronquí-
tic, al sentir els pri-
mers frets, pren-
gui diàriament
una cullerada de
l'acreditat

AIXAROP PUIG

i passarà un bon hivern

ATENES A. G. — Escorial, 135-147. — Tel. 73372. — Barcelona

CUIDI ELS COSTIPATS

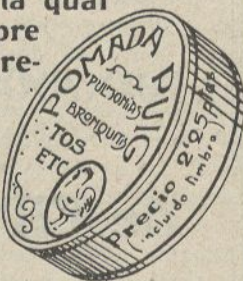
dels
nens
exterior-
ment,
amb la

POMADA PUIG

l'acció de la qual
dona sempre
excel·lent re-
sultat.

Es ven en
les millors
Farmàcies

FRANQUEO
CONCERTADO

CATALUNYA SOCIAL
Carrer del Pi, 12, 1.er
BARCELONA